



Møen 1810

Se kort med stedmarkering - mark med gult [klik her](#)

Jeg har i mine yngre Aar opholdt mig et par Aar paa Møen, og altsaa kjender Landet temmelig nøje, desuden har jeg fra Hr. Pastor Palludan erholdt nogle gode Efterretninger om Landets søndre Egn især om Phanefjord, hvor han er Præst.

Møen ligger meget højt, især imod Nordost Kandten, og kan derfor sees langt borte paa Søen, den er 3 Miil lang og 1 Miil bred, dog nogle Steder neppe $\frac{1}{2}$ Miil. I almindelighed er Landet frugtbart især paa Hvede og Ærter, har kun faa udyrkede Jorde, uden hvad der er bevoxet med Skov, og er et herligt sundt Sted med mange behagelige Afvexlinger.

Her ere 7 Kirkesogne, som hver have omtrent 400 Tdr. Hartkorn, dog Ælmelunde undtagen, som har kun noget over 200 Tønder. Skovene paa Landet ere endnu betydelige og Tørvemoser findes nogle Steder, i

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

forrige Tider vare der færre velhavende Bønder end nu, thi Hoveriet har lært dem at arbejde og blive driftige for dem slev og andre.

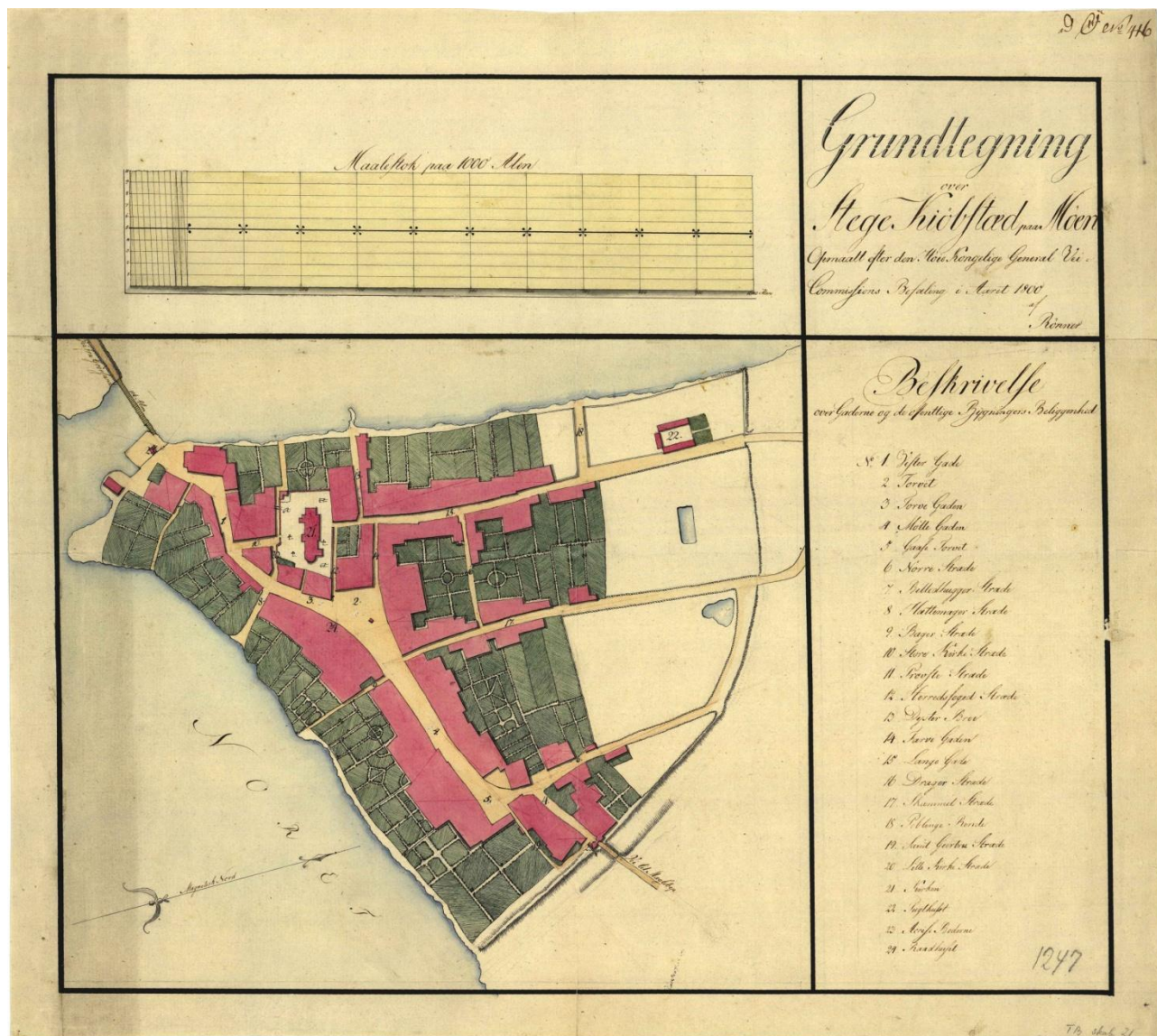


Møen Vest 1810

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Stege Kjøbstad paa Møen er ikke saa liden eller uanseelig som nogle andre i Sælland Stift, her er en lang temmelig bred Gade, men gaaer som et Vimmelskift i flere Krumninger. Torvet er aflangt i en trekantet Figur. Kirken er skikkelig stor af gammeldags stærk Bygning, med det danske Skolehuus i Nærheden. Formedelst Ildsvaade, som sidst overgik Byen i 1774, ere de fleste Huse nye og smukt byggede, nogle Gaarde ere anseelige og store. Byens Beliggenhed er fordeelagtig for Skibsfarten, ved en Bugt af Stranden, hvor Skibene kan ligge ganske tæt ved Broen og Bolværket, her er bygt et stort Magazinhuus af lutter graae Steen, 5 Loft høj, hvorfra man kan udhidse Vahre til og fra Skibene, strax ved er et stor Garveri foruden andre nyttige Anlæg tæt ved Skibsbroen, og Handelen, især med Kornhvarer, er ganske betydelig.



Stege 1800 [se større klik her](#)

Tæt udenfor Steege ligger Tugt og Forbedringshuset en anseelig stor Bygning, hvor der ere endeel Arresteranterne, som deels maae arbejde, deels blot holdes i Forvaring, der iblandt er Penstoniskinden: Anna Sophia Magdalena Friderika Ulrika (mam ved ikke at hun har noget Binavn, nu er hun død den 22de Januarii 1805) hendes Arvinger ere ubekjendte, det er formodentlig den samme som Niegels taler om, hendes store

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

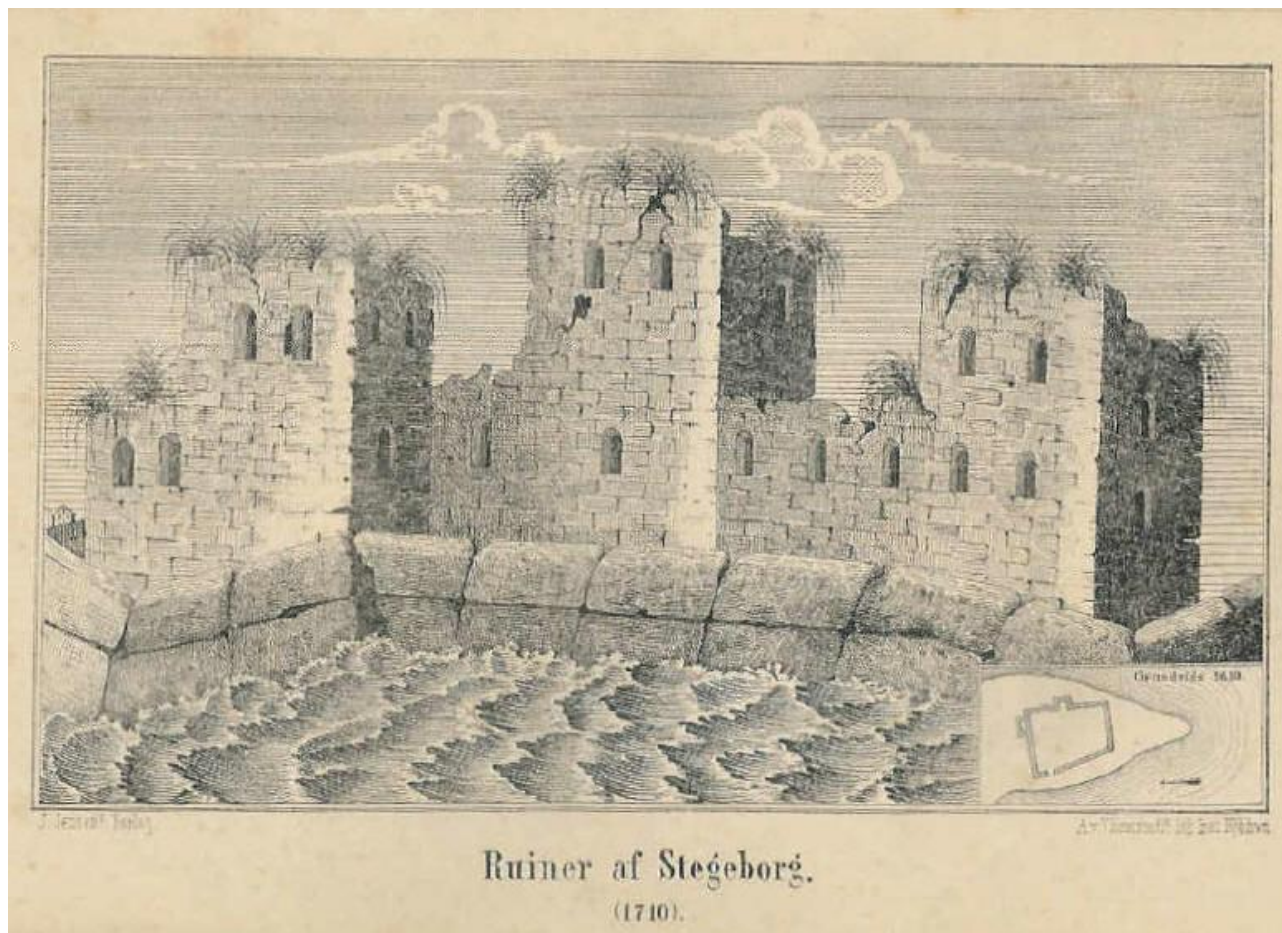
Lighed med Christian den 6te bragte hende paa det Indfald at udgive sig for en Prinsesse, af hvilken Aarsag hun ved en Commision blev dømt til at hensættes i Møens Tugthus. Tilforn opholdt hun sig i Amsterdam og levede godt saalænge, indtil Førstinden af Ostfriesland døde (1764), men siden tjente hun som simpel Pige i Lejden. En norsk Student Kirchhoff blev der bekjendt med hende og førte hende derpaa til Kjøbenhavn, hvor hun skal have havt adskillige mærkværdige Hændelser, indtil hun endte sin Rolle i Møens Tugthuus.

Dette Tugthuus var først i nogen Tid indrettet til en Navigations Skole, da den gamle latinske Skole 1739 blev nedlagt, men da Hensigten ikke opfyldtes, blev det forandret til et Manufakturhuus, og nu fabriqveres der adskillige uldne Vahre for kongelig Regning.



Møen Øst 1810

Rudera af Stegeborg Slot sees endnu ved Strandbugten, som i Oldtiden skal have været stort og vel befæstet, der blev ødelagt i Grevens Fejde 1534 af de oprørske Borgere.



Stege Bye har god og frugtbar Agerbrug samt Græsnings Rettighed i et næved liggende Overdrev. Den har 2 Porte og ved begge Sider Anseelse af noget Stort, thi en lang Vase og Vindebroe passere man over forbi Havnen og Skibsbroen, og igjennem en muret gammel Hvælving kører man igjen ud af Byen, som endnu ere Levninger af dens Volde, Befæstning og Mure, udenfor løber en liden Bæk, saa næsten hele Staden ligger på en Øe, og dens Indbegreb er ikke liden, da den har endeel Stræder og henved 200 Borger.

Mange rejse over til Møen blot for at see **Klindten**, jeg har seet den flere Gange baade for oven og neden, for at komme derhen passerer man **Kieldbye (Keldby), Hierteberg(HJertebjerg), Borre og Maglebye** Landsbyer, da man immer fornemmer at Landet hæver sig i Højden lige til Klindten, der er saare stejl imod Strandsiden saa man kan blive Hovedsvimmel ved at nedskue paa Vandet fra Biergspidsen. Fra Jordskandsen ved Businge Dal til Kejserbanken er Møens Klindt $1\frac{1}{2}$ Miil lang, bestaaende af Kride og Flindt, den har mange fremragende Spidser, der see ud som smaae Taarne, saasom Kongestole, Sommerspiir og flere, der ere omkrandsede af større og mindre Bøge, hvoraf nogle ere utilgængelige, da de voxe paa stejle Brinker. Et andet Sted seer man endnu Rudera af gamle Volde, da Historien siger, at der fordum paa Klindten og flere Stæder have været smaae befæstede Slotte, ventelig for den Tids Næsse Konger. Paa Klindten staaer iblandt andet den saakladede store Svanesteen, der er 17 Alen i Omkreds og $3\frac{1}{2}$ Alen ovenfor Jorden, ventelig en Bautasteen over en af Oldtidens Helte. I nærheden ligge 2 smaae Søer, nu tilgroede, besynderligt nok på denne Højde og i denne Kridegrund, at der kan være Vand og Bække som endnu fremstyrte ud over den stejle Klippevæg. Længere borte er en Bjergspidse Taleren og Græderen, samt andre flere opstaaende Spire, alt af Kride aarligen nedfalde store Stykker, som Skibsfolk indtage til

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Baglast og igjen sælge paa fremmede Stæder, men ellers er her ikke saadan Handel og Udførsel af Kride som ved Stevns Klindt, hvis Materie er finere og mere brugbar i Handelen, og det Flint som her nedstyrter ved Strandbredden, er ogsaa grov for det meste i runde handelige Stene, ellers findes her i Vandet ofte rare Forsteener og andre Natur Sjældenheder.



C.W. Eckersberg (1783-1853) – "Møns Klint. Udsigt til Sommerspiret" – 1809

Klindtens Højde er maalt af Sagkyndige og befunden at være ved den forreste Pyramide 168 Alen ved den anden 138 Alen i perpendicularit Linie, andre Stæder er den lavere og skraaer ned ad til begge Sider især imod Businge, der ere større og mindre Huler og Rifter ind i Klindtevæggen, som Almuen foregive at have været Opholdsstæder for Oldtidens Søerøvere. Ved Taleren er der et usædvanligt skjønt Ekko, og i Grimsdalen ere mange Afvexlinger, som ville blive alt for vidtløftige at anføre, thi de maae beskues og betragtes meer end en Gang, for at bedømme alt det Underfulde.

Klindten er Møenboernes Bellevue og derhen rejse de fleste Folk af den smukke Verden, naar de en Dag vil forlyste sig, derhen rejse mange fra Sælland og Falster, blot for at see de skønne usædvanlige Natur Scener og for at komme henved et par hundrede Alen nærmere til Himmelen (at fige den synlige udstrakte Befæstning), tilforn var den ærværdige Bonde i **Mannemark (Mandemarke)** Holger Rasmussen en god Vært for alle Klindtegjæster og lod sig nøje med et ringe Vederlag for al hans Umage med Folk og Heste, nu veed jeg ikke hvo der udøver denne Gjæstfrihed. Sidst da jeg var der, blev jeg venskabeligen modtaget med al muelig Hospitalitet og Forpagteren paa **Liselund** i Aaret 1801. Denne Herregaard har skønne nye Stald og Ladebygninger samt beqvem Boelig for Forpagteren beliggende ½ Miil fra Klindten og Stranden.

Noget fra Forpagter Gaarden ere gjorte mange seeværdige Indretninger i Skoven, hvor Naturen og Konsten forene sig tilhobe, der er gravet en Kanal og i Midten en Øe besadt med allehaande Kjøkken Urter og

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Blomster, omkring samme ere plantede mange Sorter tildeels fremmede Træer. Det er smukt ja ziirligt Skovfogedhuus i Nærheden, mange Irrgange, Chinesiske Lysthuse, et norsk Bondehuus af Tømmerstokke, og indvendig prydet med mange prægtige Møbler. Her er et Bondehuus indrettet med al muelig Fuldkommenhed, saa man kan ved en Hane selv forskafe sig koldt og varmt Vand efter Ønske. Her ere mange krumme Broer over Bjergenes Rifter, hist og her Kaskader, endeeel snegleformige Trappetrin ned ad Klindten, et hvidt malet Kors til Erindring om en Mand, som blev borte i Sneefog, og efter et Heelt Aar funden i en Kløft, adskillige Kilder, smaa Huse gennemhuggede Alleer, Perspektiver af Naturen, dybe gyselige Bjergkløfter, gennem hvilke Vandet fremvælt sig skummende, atter smilende behagelige Udsigter og andet deslig.



Ved Klindtens Fod, hvor Østersøens Bølger brusende opvælte, er bygget et lidet Tempel af Steen med meget pyntelig Spiir, med Vinduer som paa vore Kirker, indvendig er der Bord, Stole og andre Beqvemmeligheder samt en Kamin, hvis Trækrør er konstig skjult og gaaer ud i en Bjergkløft paa Templets Tag ere flade besynderlige Steen, udenfor er en liden Bæk, som slynger sig i mange Krumninger og formerer et par Vandfald. Ovenfor er et lidet Batterie med Flagstang og Kanoner, mange stejle Trarvegange i Bjergene og forhøjede smaae Banker omgivne af Buskadse o. s. v., saa at Naturen har gjort meget, men Konsten har forskjønnat næsten enhver Gjenstand, hvor man enten seer det majestæiske Rædselsfulde eller det vilde Behagelige, og Enhver, der kommer til Møn, bør see Omegnen af Liselund og dens mange skjønne Anlæg.

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

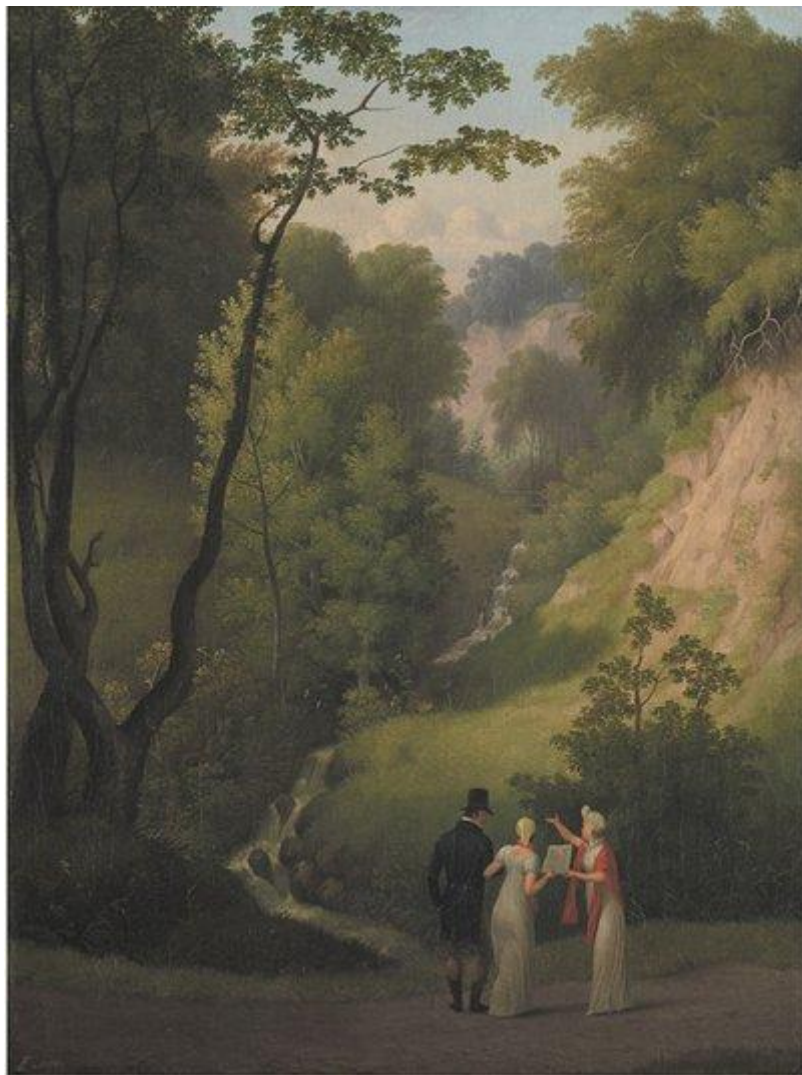
10 . del Møen (Møn)



Kinesisk lysthus Liselund



Et Norsk Bondehus af tømmerstokke



C W Eckersberg Liselund Have 1809

Overalt er Møen behagelig alle vegne, smukke Byer og Gaarde, Skove, frugtbare Agre, Moser, Søer, endeel eenlige velbyggede Gaarde, ogsaa den ædle Hospitalitet hos Mængden gjør det skjønnede dobbelt skjønt. Tæt ved Klindten paa den anden Side ligger Herregaardene Nordfeldt og Aalebek (vej?), begge at kjøn og

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

nye Bygning med fortræffeligt Avlsbrug dertil, derefter kommer man igjennem **Stubberup** og **Borre**, som fordum har været en Kjøbstad, men nu en anseelig Landsbye, hvortil er en prægtig Tørvemose, forbie **Landleys Mølle**, **Svensmark (Svensmarke)**, **Tovelde (Tøvelde)**, **Visinge (Vissinge)**, 3 Byer som ligge ved Strandbugten **Noret lige overfor Stede (Stege Nor)**. **Lendemark**, hvor Landets Ting, og Arresthuus er. **Frenderup (gade Nørre og Sønder F.)**, en meget lang Bye næsten $\frac{1}{2}$ Miil, thi Gaardene ligge vidt fra hinanden. **Hielm og Rynzebek (Rytsebækvej)** ved Strandkanten omgivet af store Skove, hvor der iblandt andre Buskadser voxer i flot Mængde Hjortetorn (Bukketorn) (Hippofæi Rhamnoides Lin.) **til Wollerup** Præstegaard.



Landleys Mølle

Her opholdt jeg mig baade nu og forhen, og besaae Marken og Skoven til Præstegaarden, der bestaaer baade af Bøge og Aske i Overflødighed, udenfor er en meget høj Banke med et Lysthuus, hvorfra haves en sjælden og udstrakt Synskreds. Hele Sogner har kjøbt dem selv og Hovedgaardstaxten paa den kongelige Auction, ligesom et andet Gods paa samme Maade paa hiin Side Steege. Præstegaarden er godt bygget, har smukke Værelser, forsynede med mange Kobberstykker, Møbler, Bøger og 8 vakre Børn.

Hos Præsten i Wollerup og nogle andre faa Stæder staldfores Qvæget, men ellers gaaer det for det meste løst uden hvor man har saaet Klever og bruger Tøjring. Hvede dyrkes især meget med Held, da der findes de, som efter 6 - 7 Tønder Udsæd har avlet 100 Tønder Hvede, Beviis nok, at Jorden maae være god og Dyrkningsmaaden tilbørligen, ellers er Byg Hovedsæden og Rug derimod dyrkes kun i det Mindre.

Nogle Bønder have 5, 6, 7 og flere Tønder Hartkorn, andre derimod kun 2, og da kan man regne i Almindelighed 8 Tdr. Land pr. Tønde Hartkorn. Hver Bonde har gjerne 2 gode og 4 - 6 ringere Heste, 7 - 8 Køer, nogle Faar og 2 Par Sviin, men deraf kjøbes mange fra Falster og opfeedes til Salg. Bonden vil spise og drikke godt, og Hvedekage og gammelt Øl maa især aldrig mangle hos nogen. Her findes gode Steengjærder, og ved Strandsiden ogsaa Tangdiger, ellers Grøfter med Selvvext til Hegn omkring de udskiftede Marker. Skove og Tørveskjær findes flere Stæder her, og nogle Egetræer paa de østlige Egne. Landet mangler ej heller Fiske baade fra Standen, Fjorden og Søerne, men at der kunde fanges større og flere Fiske er slet ingen Tvivl om, naar der blev blot for nogle Visse en egen Næringsvej.

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Tiende er efter den kongelige Indbydelse kun fastsadt for Stege Sogn, om det er til Tab for Præsten veed jeg ikke, men at Korn Tiende forhen til dette Kald, da den hævedes in Natura, var betydelig, veed jeg ganske tilforladelig.

Teglværker ere vel nogle ved de nye Herregaarde, men for det meste kun til eget Brug, Leer til gode Muursteen findes flere Stæder, saavelsom Tørv nok, altsaa kunde Teglstenes Salg spare mange Penge i Landet, om et stort Fabriqve blev anlagt i denne Hensigt. Ypperligt Mærgel har Møen paa ikke faa Stæder, kun at den afbenyttes saa sjælden eller ikke i den rette Orden. Bønderne i **Phanefjord** (Fanefjordgade) eje dem selv og er et heelt samlet Gods, men at deres Tilstand endnu ikke er bedre synes at fortjene Navn af Særsyn, de have kjøbt i de gode Tider for let Priis, og ere endnu ikke komne videre i deres oeconomiske Forfatning, de have gode Jorder, frie Hovgaards Taxt Skov og andre Herligheder, og dog ere de langt tilbage for andre Selvejere!

Tvende Brødre af Windebek Peder og Hans Matthiasen fortjener at nævnes som sande Genier, den Ældre gjør Uhre, bygger Møller og Srampeværker, smede, støber o. s. v., foruden at han driver sin Gaard fortræffelig. Den yngre, ligeledes Bonde og Selvejer, læser meget, har Bedømmelses Gaver og Forstand til at anvende paa dit Agerbrug, hvad gode Skrifter have lært ham endog om Kleversæd og Staldforing. Han gjør adskilligt Haand Arbejde og er en retsskaffen Mand.

Endskiøndt Bøndernes Plove ere noget for svære og Harverne for smaae efter min Bedømmelse, saa er deres Jorddyrkning i det Heele meget god, deres besaaede Agre har Anseelse af Have Jord, saa fiin er den behandlet, og Afgrøden blir og de fleste Gange ypperlig, men Præstens Jordbrug i Wollerup overtræffer dog mange af Bønderne, han har kun 3 Tønder Hartkorn, men man bør see det selv, for at overtyses om hvad Umage han har havt med Mosers Udgravning, Rydning, Steenrydning og meget deslige. Han har sadt henved 400 Favne Steengjærder, anlagt mange bedækkede og faste Grøfter, har plantet over 5000 Aske, Ege, Bøge, Hessel, Acasia, Elle, Piil, Lærke og flere andre Træer, han har mange gode Frugttræer i skøn Vext, gjør sig megen Flid med Havedyrkning i flere Grene, avler stor Mængde Klever, og mere Korn paa sin lille Lod end man skulde kunne formode.

Damsholte Kirke er meget smuk i Form af Christiansborg Slots Kapel, hvor Alter og Prædikestoel ere paa et Sted i den øverste Ende, med Pulpitur rundt om og over de andre 3 Rader Stole neden til, Kirken er bygget og indviet 1743.



L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Søegaard?? har tilforn været et Herresæde bekendt i historien, nu beboes den af Præsten, og har simple kjønne Bygninger og en god lille Avling, den ligger i **Æbbelnæs**, en lang Bondebye, hvis Beboere ere Hoveriegjørende, saavelsom endeel andre Nabobyer til Herregaarden.

Marienborg, en Herregaard, ligger noget lavt og mangler Udsigt af Betydenhed. Hovedbygningen er gammel, men meget forbedret og tildeels forskjønnnet. Ladebygningerne ere nye og særdeles gode, især er der en Kornlade af lutter Krudtsprængte Kampesteen 250 Alen Lang og 50 Alen bred, desuden en anden Lade og anseelige Huuslængder til Qvæg og Heste, som altsammen prunker endeel, saa Borgergaardens Huse af 1 Etage kun ere smaae imod disse.



Haven er seeværdig, den har Kanaler, Broer, Buegange, kongelige Lysthuse, en indhegnet botanisk Samling af Væxter og Træer, fra alle Verdens Egne, Grotter, Vandfald, Billeder, Sneglebanker, Pyramider, gode Frugttræer, Blomster, Kjøkken Urter o. a. m., uden om alt dette ere store brede Gange beskyggede af plantede Træer, og udenfor igjen en Lyst Skov og nydelige Græs Marker, og man kan gaae hele Dagen inden man kan overskue al den Mængde, som Naturen og Konsten har foreenet tilhobe i og omkring denne Have. Gaarden selv har betydelig Avling, endeel velfredede Skove, mange Tiender og Kirker høre hertil, saa Forpagtnings Afgiften er stor.

Møen har 2 lange og brede Halvøer, nemlig **Ulfshale** paa hiin Side Steege og **Koster** paa denne, den første er et behageligt Stæd, hvor Byens Indvaanere gjøre Lyst Promenader, for at moere sig i Buskadserne og

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

Skoven, der ligger saa nær den flade Strand. Koster har en smuk Bondebye og en nye prægtig Færgegaard, da den nyelig er afbrændt, hvorfra Posten og andre Rejsende oversættes til Sælland, og denne Halvø forbindes med det øvrige Møen ved en Broe over en sumpig Mose, den er særdeles frugtbar og Indvaanerne ere velhavende. Her er en velindrettet Skibsbroe og gode Anstalter ved Færgeløbet for Rejsende.

Desforuden ere nogle andre smaae Øer, som henhøre under Møen, nemlig:

Lindholm af 2 Tønder Lands Størrelse bruges til Græsgang og tilhører Koster's Færgegaard.

Nyord har 55 Tdr. Hartkorn, 27 Bøndergaarde og 8 Huse, som alle tillige ere Lodser og ligge under Steege Kirkesogn.

Tysholm (Tyreholm) er 1½ Tønde Lands Størrelse, bruges til Høbjerring af Steege Bye.

Langøe har 4 Gaarde, 22 Tdr. Hartkorn, gode Jorder, slet ingen skov

Tørøe har slet gruset Jord, bestaaer af 2 Gaarde og 9 Tønder Hartkorn.

Masnedøe har 22 Tønder Hartkorn, 3 Gaarde og 7 Huse, der leve Indvaanerne af Agerbrug og Fiskerie

Bogø har sin egen Kirke og Præst. 29 Gaarde og 46 Huse, som Kong Christian den 5te log bygge til Matroser, har 146 Tønder Hartkorn, Landet har 2de kjønne Skove og Vildt samt frugtbare Jorder, men den ene Skov er nu afhugget.

Møenboerne rejse ofte til Kjøbenhavn med Torvelæs, især Flæsk, Hvede og Hvedemeel, men naar de ikke vare desto tarveligere med deres Fortæring undervejs, kunne denne lange Tour neppe betale sig, og nogle Byer der paa Landet har 2 - 2½ Miil til Koster's Færgegaard, hvor de betale 2 Mk. i Færgepenge. Fra Kallehauge Færgegaard til Hovedstaden er 13 stive Miil, altsaa Vandet iberegnet har de en Rejse at gjøre paa 15 - 16 Miil. Mon nogen Jyde skude vel ville vove sine Heste saa lang en Vej, ja havde han Hvede, Ærter og Meel som Møenboerne, og som han ikke runde fede Stude med, saa maatte han vel finde sig i at drage derhen, hvor man bedst vilde betale ham. Paa Landevejen kjender man den møenske Bonde paa den trekantede Hat og store Hatteslag, som naaer ham langt ned paa Skuldrene, paa hans gode trivelige Heste (Contrasker af de fleste sællandske), paa hans særegne Tarvelighed i Kroerne, da han selv fører Mad, Drikke og Hestefoder med sig, sætter altsaa intet til uden saare lidet for Staldrum og for Bomkjørsel, men hjembringer alle sine Torvepenge og udgjør saaledes sit Læs i det dobbelte imod hvad han kunde faae ved sin Hjemstand, følgelig er det ikke saa urimeligt at gjøre saa vidtløftig en Torverejse og de som derover ansee Bønderne for eenfoldige, kjende vist ikke til det Lokale og til den Nødvendighed, der medvirker at han maae drage saa lang en Vej for at afsætte sine Produkter.

Bondens Karakter paa Møen er i Almindelighed god, de ere ikke polidske, ikke drikfældige eller klamrende, men stille og arbejdsomme, de elske som andre Ø boer gjerne deres Land over alle Ting, og søge dertil igjen, om enkelte Tiølfælde har nødsaget dem for nogen Tid at udvandre. Beboerne omkring ved Klindten have vel ikke det gode Avlsbrug som Landets øvrige Indvaanere, men saa fortjener de igjen en Hoben ved Strandingen og Bjergeløn, ved at Herbergere fremmede Søfolk, og disse Strandfolk kan ofte finde adskillige Smaaeting ved Søbredden som ere opdrevene desuden kan de ved idelig Auctioner kjøbe sig for let Priis

L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)

adskilligt strandet Gods, som andre længere borte boende ikke saa godt kan afbenytte formedelst den lange og vanskelig Transport. Saaledes har man i forrige Tider kjendt Klindte Bønder, der havde anseelig Forraad af adskillige gode Sager, som de tildeels havde erholdt ved Auction, og meget af deres Boehave vare strandede Stykker, ligesom Stolper og Løsholter i deres Huse vare af sønderslaget Vrag, naar Skibet knuses under Klindten af de brusende Bølger.

Møen er rigtig nok et saare farligt Sted for Skibene, da Landet udskyder lange skjulte Steenrevler, og kommer et Fartøj blot paa Grund endog yderst ude med Paalands Vind, da inddrives det hastig af Havbølgerne fra en stor Steen til en anden, og sjældnen er der da Redning, men Skibet sønderknuses, adsplittes og Ladningen opskylles til Landet. Strandfolkene ere da hurtig til Rede og hjælper de fleste fra Vraget, saa der er kun ved enkelte Tilfælde at Mandskabet drukner, og jeg har selv seet med hvilken Redebonhed og Venskab de skibbrudne Søfolk modtages, herbergeres, plejes og hjælpes til Rette.

Den møenske Almue har nogle særegne Talemaader, ganske forskellige fra de andre Provindser, hvorm jeg engang har seet en trykt Bog, kaldet: "Møenske mundlære," og sandt er det, for en Fremmed kalder det noget besynderligt, saasom: de skjælder hende for Frue = hun tituleres for Frue. Moralle = Morgen tidlig, og – men jeg tør ej skrive flere, at Frygt for at skrive dem urigtig – dog tør jeg forsikre at en Fremmed vil ikke i Førstningen kunne fatte Almuens hele Sprogbrug, som ogsaa er rigtig nok Tilfældet i andre Provindser.

Jeg rejste fra Kisters Færgegaard over Vandet en lille Fjerdingsvej, hvor der gaaer en dyb og stridig Strøm. Paa begge Sider er en behagelig Udsigt, thi Færgeren maatte for Vindstille gjøre en Slags Krydsning, endskjønt den bruger Aarer, og jeg kom igjen til Sælland til Kallehauge Færgegaard.



L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)



C W Eckersberg: Udsigt fra færgebroen ved Kallehave til Koster 1831

Olie på lærred 23,2 x 33 cm.

Den Hirschsprungske Samling



L. M. Wedels Indenlandske Reise 1799 - 1801 udgivet 1806

10 . del Møen (Møn)



C W Eckersberg *Landskab med stente, Møen*. (1810).



P.C.Skovgaard, *Udsigt over havet fra Møens Klint*, 1850